

Opdat we hen niet vergeten:

Abraham Roozendaal (29 jaar), omgebracht 28 mei 1943 in

Auschwitz

Roosje Roozendaal-van Gelder (27 jaar), omgebracht 5 november 1942 in

Auschwitz

Emanuel Carel Roozendaal (9 maanden), omgebracht 5 november 1942 in

Auschwitz

Emmanuel Roozendaal (60 jaar), omgebracht 22 oktober 1942 in

Monowitz

Betje Roozendaal-van Praag (58 jaar), omgebracht 22 oktober 1942 in

Auschwitz

Klein Azink 6
7214 CA Epse
info@stolpersteinelochem.nl
Triodos NL92 TRIO 0788783564

't Ei 15 (bovenverdieping) en Smeestraat 15 in Lochem

Op 20 april 2021 worden bij dit pand, nu kadastraal bekend als Smeestraat 1 vijf Stolpersteine gelegd met medewerking van de burgemeester, de heer Sebastiaan van 't Erve, mevrouw K. de Leeuw-van Gelder en de heer A. Makkinga.

Op de bovenverdieping woonde het (jonge) gezin Roozendaal bestaande uit Abraham, Roosje en hun zoontje Emanuel Carel .De ouders van Abraham, Emmanuel en Betje, woonden beneden. Het pand had toen nog een binnendoorgang.

Emmanuel Roozendaal (60) kwam uit Lathen, zijn vrouw Betje (58) uit Zaandam. Zij hadden drie kinderen, waarvan één zoon de oorlog overleefde. Dochter Susanna was net twee maanden getrouwd en woonde in Nijmegen. Zij werd een week voor haar ouders met haar man en schoonfamilie op 15 oktober 1942 vermoord.

Vanaf 1935 woonden zij op de Smeestraat, waar zij een magazijn in mode en manufacturen hadden, net als de familie Baart, hun voorgangers sinds 1908.

Abraham(29) en Susanna((26) waren geboren Lochemers. Roosje (27) kwam uit Zutphen. Abraham overleed een half jaar later na zijn vrouw en zoontje, na eerst nog als dwangarbeider te zijn ingezet. Het lot wilde dat Betje Roozendaal-van Praag – gescheiden van haar man – op dezelfde dag van 22 oktober 1942 de dood vond, zij in Auschwitz en hij in Monowitz (een kamp voor dwangarbeiders in de buurt van Auschwitz). Betje had vijf broers en zussen, die allen zijn vermoord in de oorlog.

De vader van Roosje, Carel van Gelder, is 59 jaar geworden en was veehandelaar. Hij woonde in Zutphen en is in Auschwitz vermoord, net als de moeder van Roosje, Sara van Gelder-Philips (56 jaar). Ook twee broers van Roosje, Joël en Izak, zijn in de oorlog vermoord. De derde broer, Karel van Gelder, is aan de dood ontsnapt. Zijn dochter, Karin de Leeuw-van Gelder is met haar man hier aanwezig en legt na de burgemeester de tweede en derde steen, waarna de heer Makkinga de vierde en vijfde

steen legt. Karin kwam met ons in aanraking door bemiddeling van de stichting Stolpersteine Zutphen, via welke stichting zij voor Carel van Gelder en Sara van Gelder-Philips, haar grootouders en voor haar ooms in Zutphen Stolpersteine heeft gelegd. Speurwerk naar meer nabestaanden in Argentinië en Californië leverde een reactie op van George Goldsmit, neef van Abraham van moeders zijde en woonachtig in de USA. Hij schreef ons: *“First let me thank you for your work to keep this family in the minds of their neighbors and friends/family. Abraham is a second cousin, once removed and a family member of my mother’s mother (Theodore Roozendaal)”* (mail van 27 december 2019).

Over Smeestraat 1 wordt het volgende gememoreerd: *“In 1951 kreeg het pand een nieuwe bewoner in de persoon van E.A. Lamé, die er hotel en lunchroom ‘de Hooiplukker’ voortzette”* (voor die tijd stond dit bedrijf aan de overzijde, Bierstraat 34). Daarna heeft het pand jaren dienst gedaan als kerkelijk centrum. De huidige eigenaar is de heer A. Makkinga, voormalig makelaar, die het pand heeft verhuurd aan de HEMA. De heer Makkinga maakt het mede mogelijk dat de steenlegging hier plaatsvindt.

Bronnen: Joods Monument en het Historisch Genootschap Lochem-Barchem.